

A fydd unrhyw un yn cysylltu â mi?

Mae Cofrestrfa Genedlaethol Canser yn gweithio gydag ymchwilydd i wella'r ddealltwriaeth o ganser. Mae hyn fel arfer gyda gwybodaeth na fyddai'n enwi person.

Weithiau, ar gyfer rhai astudiaethau, gall fod angen i ymchwilydd gysylltu â chleifion. Mae hyn yn cael ei wneud o dan amodau caeth a byddai angen cael eich caniatâd trwy eich meddyg cyn i hyn ddigwydd.

A oes dewis gennyf?

Oes, mae gennych hawl i ddewis peidio cael eich cynnwys ac ni fydd hyn yn effeithio ar y gofal y byddwch yn ei dderbyn.

Fodd bynnag, er mwyn iddi weithio'n iawn, mae angen i'r system gofrestru wybod am bawb sydd â chanser.

Mae eich manylion yn helpu timau gofal i ddysgu beth yw'r ffordd orau o drin canser, sicrhau eu bod yn darparu'r gofal gorau ac yn helpu i ganfod achos canser.

Os ydych yn poeni am gofrestru eich manylion neu unrhyw faterion ar y daflen hon, trafodwch hyn gyda'ch meddyg neu ysgrifennwch atom ni yng Nghofrestrfa Genedlaethol Canser Cymru:

E bost:

WCISU.enquires@Wales.nhs.uk

Bostio i:

Cyfarwyddwr
Uned Deallusrwydd a Gwiliadwriaeth
Canser Cymru
Iechyd Cyhoeddus Cymru
Rhif 2 Capital Quarter
Stryd Tyndall
Caerdydd

CF10 4BZ

Ble allaf gael mwy o wybodaeth?

Os oes gennych unrhyw gwestiynau, gallwch gael mwy o wybodaeth trwy:

- Ofyn i'ch Meddyg
- Mynd i wefan cofrestrfa genedlaethol canser Cymru yn www.WCISU.Wales.nhs.uk

Gellir lawrlwytho mwy o gopiâu o'r daflen hon ar wefan Uned Gwybodaeth ac Arolygiaeth Canser Cymru.

www.WCISU.Wales.nhs.uk

Diwygiwyd Hydref 2016

Ynglŷn â Chofrestru Canser
Taflen ar gyfer cleifion

Beth yw cofrestru canser?

Pan fydd rhywun sydd yn byw yng Nghymru'n cael diagnosis o ganser neu gyflwr a allai arwain at ganser, mae'r meddyg neu'r ysbyty'n cofnodi'r manylion perthnasol. Mae hyn yn berthnasol i bobl o bob oed, yn cynnwys plant.

Mae'r wybodaeth hon yn cael ei chasglu gan Gofrestrfa Genedlaethol Canser Cymru ac rydym eisiau sicrhau bod cleifion yn gwybod bod hyn yn digwydd.

Pam fod angen cofrestru?

Cofrestru yw'r unig ffordd y gallwn weld faint o bobl sy'n cael canser a pha fathau o ganser sydd ganddynt.

Mae gan y rhan fwyaf o wledydd y byd system gofrestru yn cynnwys Lloegr, yr Alban, Gogledd Iwerddon a Gweriniaeth Iwerddon. Dechreuwyd cofrestru canser yng Nghymru yn ôl ym 1972.

Trwy weithio gydag ymchwilwyr canser, mae cofrestrfeydd canser wedi gallu nodi achosion rhai canserau. Mae hefyd yn ein galluogi i edrych ar y ffordd y mae cleifion canser yn cael eu trin a pha mor llwyddiannus y mae triniaethau wedi bod ar gyfer mathau gwahanol o ganser. Mae cofrestru yn ein helpu hefyd i sicrhau bod rhaglenni sgrinio canser yn gweithio.

Mae cofrestru yn dangos a yw nifer y bobl sy'n cael canser yn cynyddu neu'n gostwng, er mwyn i'r gwasanaeth iechyd sicrhau bod gwasanaethau a staff ar gael yn y lle iawn.

Mae'r wybodaeth sy'n cael ei chofrestru yn

hanfodol ar gyfer ymchwil i ganser. Dyma rai enghreifftiau o wybodaeth iechyd a wnaed yn bosibl trwy ddefnyddio gwybodaeth cofrestru canser yng Nghymru;

- Mae cyfraddau cyffredinol marwolaethau yn sgil canser yng Nghymru wedi gostwng
- Canserau'r fron, y brostad a'r coluddyn yw'r rhai mwyaf cyffredin yng Nghymru
- Dangosodd Melanoma canser y croen, y cynnydd mwyaf mewn niferoedd dros y ddeng mlynedd diwethaf
- Yng Nghymru, mae nifer y marwolaethau yn sgil canser yr ysgyfaint yn fwy na chanser y coluddyn a chanser y fron gyda'i gilydd

Ni fyddem yn gwybod unrhyw un o'r ffeithiau hyn heb gofrestru canser.

Mae cofrestru canser yn hanfodol ar gyfer cynnydd yn erbyn canser, ac fe'i cefnogir gan y Cynghrair Canser Cymru, elusennau canser eraill yn y DU a grwpiau cleifion canser.

Beth sydd angen i chi ei wybod amdanaf i?

Er mwyn cofrestru eich achos o ganser mae angen i ni gael rhai manylion amdanoch chi (fel eich enw, eich cyfeiriad, eich oed a'ch rhyw) yn ogystal â gwybodaeth am y math o ganser neu gyflwr sydd gennych, a'ch triniaethau.

I gael darlun cyflawn byddwn hefyd yn edrych ar gyflyrau eraill sydd gennych, fel clefyd y galon, a allai effeithio ar oroesi canser.

Rydym yn defnyddio'r wybodaeth hon i greu ystadegau canser, adroddiadau ac ar gyfer ymchwil. Gall ein helpu ni i nodi achosion posibl canser a chanfod y triniaethau gorau, er enghraifft.

A oes angen i mi wneud unrhyw beth?

Nac oes, nid oes angen i chi wneud unrhyw beth – nid oes angen llenwi unrhyw ffurflenni na llofnodi unrhyw beth.

Bydd eich ysbyty neu feddyg yn trosglwyddo'r wybodaeth berthnasol yn gyfrinachol i'ch cofrestrfa ganser leol yn ystod eich gofal.

Beth fyddwn ni'n ei wneud â'r wybodaeth?

Mae'r ffordd yr ydym yn defnyddio eich gwybodaeth yn cael ei reoli gan y gyfraith ac rydym yn cael ein llywodraethu gan reolau caeth am y ffordd yr ydym yn gofalu amdani a phwy all ei defnyddio.

Rydym yn cadw'r wybodaeth ar gyfrifiaduron mewn lle diogel gyda chyfrineiriau diogel. Mae'n gwbl gyfrinachol ac ond ar gael i staff priodol.

Mae adroddiadau neu ddata yr ydym yn eu defnyddio ar gyfer dadansoddi neu gyhoeddi yn ddi-enw ac ni fyddwn byth yn enwi unrhyw berson penodol, hyd yn oed os oes ganddynt fath prin o ganser.